

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An si quis voverit se quotidie recitare B. Virgini Pater noster, & Ave Maria, vel unum Salve Regina, & per annum, v. g. non recitet, peccet moraliter? Et notatur, quod in tali casu vovens istam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

taliter, & reddit rationem, quia vna materia cum alia non obligatur, secus verò si promississet recitare Officium diuinum integrè, & in prima omittentes Pfal- mum, in Tertia, & sic in singulis Horis, quia omnes il- lae Horae vnum Officium diuinum constituunt, & om- nes illa omissiones in vnum adunantur. An in supra- dicto casu illa vota non vniuntur in aliquo tertio, sed quodlibet ex illis est, separatim & distinctum, ergo violatio vnius non potest argere violationem alterius. Neque obstat illa vota vni in virtute Religionis, nam etiam si omisisses Dominicis singulis Dominicam orationem recitare, & multis diebus omitteres, non peccares, quia est omnes illa recitationes aduersus Religionis virtutem sunt, quia tamen inter se non vniuntur, ideo grauius virtus Religionis non laeditur, sed omnia illa vota etsi sint vno die implenda, non ta- men vniuntur inter se, sed ita distincta sunt ac si quod- libet illorum quolibet distincto die praestandum esset, quod exinde probatur, quia quodlibet votum in spe- ciale reuerentiam & honorem alicuius Sancti, vel mysterij diuini factum est, in quo aliud votum non con- uenit, ergo sunt inter se omnino disparata, ergo non peccas mortaliter, esto omnia illa omittas. & haec om- nia docet Castrus Palus 1.1. r. 2. punct. 9 § 4. n. 11. Vnde, vt dixi, vtramque sententiam probabilem esse puto.

RESOL. XII.

pro prima An possit quis in materia leui uouere sub obligatione le-
thali?
diffic. huius
tituli, & do-
ctrina eius
in ref. seq. §.
2. ante me-
diu. vers.
Notandum

Et quid est dicendum, si Confessarius pro mortalibus im-
ponat leuem penitentiam, & in ea intendat sub mor-
tali obligare?
Et adducitur, quod quantumcumque velit legislator ad
mortale obligare si materia sit exigua, attentis circum-
stantiis, non obligabit ad mortale? Ex p. 5. tr. 5. Ref. 50.

Sup. hac dif-
fic. & peni-
tentia in ro.
1. r. 6. ref. 6.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Fagundez
prae. 2. lib. 3. cap. 3. num. 15. vbi sic ait. Sed
quid si Confessarius pro mortalibus imponat leuem
penitentiam, & in ea intendat sub mortali obligare?
Respondeo in primis id nunquam esse de eo praesum-
endum, nisi forte id exprimat, ac intimet penitenti;
si tamen id intimet existimo sub mortali obligare, quia
iam huiusmodi praecipuum non habebit vim obligandi
ex quantitate, & grauitate penitentiae iniunctae, sed ex
intentione iudicis illud imponentis; sic qui uouit vo-
tum de re minima, aut iuramentum promissorium effi-
cit de eadem re minima, non obligatur ad illius imple-
tionem sub mortali, nisi fit ex speciali intentione sub
mortali uoluerit obligare, totum enim id negotium
pendet ex voluntate & intentione uouentis, & sicut
actus humani intentionem agentium effugere non
possunt, sic nec illam egredi. Ita ille.

2. Sed contrariam sententiam ego teneo, nam, vt
docet Reginaldus 1. 1. lib. 15. c. 6. n. 42. Sanchez in sum.
1. 1. lib. 1. c. 4. n. 4. ex multis quantumcumque velit legi-
slator ad mortale obligare, si materia sit exigua, atten-
tis circumstantiis non obligabit ad mortale; & hoc est
verum, siue materia leuis sit totalis materia legis, siue
partialis, nam est eadem proportio, & ratio sicut in lege
naturali idem reperitur, etenim lex non mentiendi, vt
dixi, per se obligat tantum sub veniali, & eodem modo
obligat lex non furandi in materia leui, licet in priori
lege materia leuis totalis sit, in posteriori autè partia-
lis, & solum est differentia, quod in priori lege obliga-
tio est per se ex genere leuis, in posteriori verò solum
ex accidenti, & in tali individuo; ergo idem cum pro-
portione in lege humana obseruandum est. Et fortasse
auctores relati pro prima sententia contrarium non

Sup. hoc in
ref. seq. §. 2.
ad medium,
vers. sicut il-
lic, & in to.
7. r. 1. ref.
11. §. No-
tandum est
in principio,
& ne deferas
legere ref. &
§. 8. not. 1.
dicti §.

senferunt, cum enim dicunt intentionem Legislatoris
sufficere, intelligendi sunt de intentione rationabili &
iusta, nam illa erit commensurata materiae, & ideo si
fuerit de obligatione sub mortali, supponet materiae
capacem talis obligationis. Sicut communiter Doctores
intelligunt dictum illud 1. 1. ff. de const. p. r. r.
Quod Principi placuit, legis habet vigorem, utique
de placito rationabili & iusto. Hoc supposito sic argu-
mentor. Legislator in materia leui non potest obligare
ad mortale, sed votum obligat ad instar legis, vt docet
Caietanus in 1. 2. q. 88. art. 3. Sotus de inst. lib. 7. quaest.
2. art. 1. Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 11. n. 31. Valen-
tia tom. 2. disp. 6. quaest. 6. punct. 4. & alij. Ergo neque
uouens in materia leui potest se obligare ad mortale.
Et ideo hanc sententiam docet in terminis Ioannes
Sancius in selectis disp. 15. n. 15. Valquez in part. 2. tom.
2. disp. 158. c. 4. n. 34. Sotus de inst. lib. 7. q. 2. art. 1. Le-
desma in sum. tom. 2. r. 10. c. 3. dub. 2. Et ego ipse cum
Sanchez Societatis Iesu in 3. part. r. 5. ref. 24.

RESOL. XIII.

An si quis uouerit se quotidie recitare B. Virginis Mater-
nostrae, & Aue Mariae, uel vnum Salue, & per annum,
u. g. non recitet, peccet mortaliter?
Et notatur, quod in tali casu uouens istam materiam
paruam, non potest se obligare sub mortali in recita-
tione dictae materiae leuis.
Etiamsque aduertitur, quod doctrina praedicta quaestio-
nis non ualet in casu, quod uouisti singulis dare paruam
elemosynam, quia pluries omittendo istam paruam ele-
mosynam, si deuenisti ad materiam grauem, tenetur ad
restitutionem.
Etiamsque inferitur, an praecipuum Praelati in re leui, & in
ordine ad bonam gubernationem obliget sub solo pecca-
to veniali, nam esse intolerabile, si posset Praelatus in
omni materia, etiam leuissima obligare sub peccato
mortali? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. Ref. 24.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Zemel in part. 2. quaest. 1.
88. art. 4. dub. penult. Sayrus in Clauis Regulae
lib. 2. c. 1. n. 21. Valencia tom. 3. disp. 6. quaest. 6. punct. 4.
Malderus in 2. 2. r. 10. c. 5. dub. 4. quaest. 1. in fine, & Tan-
nerus in 2. 2. disp. 5. dub. 3. num. 38. est enim haec vna
quaedam vnius voti materiae, & quae grandis.

2. Sed contrariam sententiam esse probabilem do-
cet idem Tannerus, & illam tenet Sotus de inst. lib. 7.
quaest. 2. art. 1. Aragon. in 2. 2. quaest. 88. art. 3. Ioannes de
la Cruz in direct. part. 1. praec. 2. art. 2. dub. 4. concl. 1. &
nouissime Villalobos in summa, tom. 2. r. 10. §. 1. diffi-
3. n. 3. vbi sic ait. [Se inferre, que el que dexo de rezar
todo el año vna Aue Maria, que haia prometido de
rezar cada dia, no llego à pecar mortalmente, porque
muchos pecados veniales, no hazen vn mortal.] Igitur
illae paruae materiae non possunt coalescere in vnum,
& efficere notabilem quantitatem materiae magis.
Notandum est etiam, quod in tali casu uouens mate-
riam istam paruam, non potest se obligare sub mortali
in recitatione dictae materiae leuis. Sic Villalobos obi-
supra, cui addit Sanchez in summa, 10. 1. lib. 4. r. 12. n. 6.
& alios penes ipsum, sicuti legislator non potest se
obligare sub mortali in materia leui. Et ita docet Ioa-
nez de la Cruz vbi supra, vnde inferit praecipuum Prae-
lati in re leui, & in ordine ad bonam gubernationem
obligare sub solo peccato veniali. nam esset intolerabile,
si posset Praelatus in omni materia, etiam leuissi-
ma, obligare sub peccato mortali. Ita ille, quod tene
tamen non procedere in casu quo uouisti singulis dare
paruam elemosynam, nam si pluries omittendo istam
paruam

De Voto, & Iuramento, &c. Resol. XIV. &c. 53

paruam elemosynam, deuenisti ad materiam grauem, teneris illam restituere. Sic Tannerus in 2.2. disp. 5. d. 5. n. 50. Ioan. de la Cruz, Villalobos, & omnes DD. supra citati. Sed circa praesentem quaestionem vide etiam Valquez in p. 2. disp. 146. c. 2. Azorium t. 1. lib. 1. c. 5. q. 3. Suarez de Relig. 2. lib. 5. c. 5. n. 10. & alios penes ipsos, & nos infra.

RESOL. XIV.

An si per plures dies quis omittat votum leuis materiae, v. g. Orationem Dominicam, vel dare paruam elemosynam peccet mortaliter? Sed difficultas est in cognoscendo, quando vouens censetur annexere obligationem ad diem, & quando non. Ex quo inferitur, an obligatio facta pro die uno prorogetur in sequentem? Ex p. 5. tr. 5. Ref. 53.

§. 1. **D**istinguit Sanchez in sum. to. 1. lib. 1. c. 4. n. 14. & ait, si vota hanc quotidie recitandi modicum, aut modicam elemosynam eroganda quotidie sint in honorem diei, & temporis, tunc non est mortale, etiam si vota hanc semper violenter. At si non sint in diei honorem, sed tantum dies praefigatur ut terminus, ne ultra illum executio voti differatur, tunc licet singulis diebus sit omisio venialis tanquam rei modicae omisio: at dum notabilem orationis, aut elemosynae omisiorum quantitate attingit, erit mortale. Ratio est, quia in priori casu singulorum dierum lapsu extinguitur obligatio pro illis diebus, ac proinde materiae illae voti modicae omisio continuari nequeunt. At in posteriori obligatio materiae modicae omisio non extinguitur, sed semper transit in alium, & alium diem, donec votum impleatur; quare materiae illae omisio tanquam adhuc debita continentur, ac proinde cum materia omisio magna euaserit, erit culpa lethalis.

2. Sed difficultas est in cognoscendo, quando vouens censetur annexere obligationem ad diem, & quando non. Et Castrus Palaus t. 1. ar. 2. disp. 2. punct. 9. §. 4. n. 9. respondet, quod quoties aliquod motuum in singulis diebus reuertitur, quale solet reuertere in recitando quotidie Calculo virgineo, nullo modo censetur vouens in diem sequentem prorogare obligationem, & in votis personalibus ita semper est intelligendum, dum aliud non constat, vt bene dixit Sotus lib. 7. de Inst. q. 2. ar. 1. col. 4. vers. conclusio ergo. Aragon. 2. 2. 7. 88. ar. 3. paulo post princ. concl. 3. quapropter Suarez lib. 5. de voto, c. 5. n. 12 & 13. & alibi saepe, dicit raro contingere in votis personalibus obligationem factam pro vno die in sequentem prorogari, in votis autem realibus facilius potest praesumi intentio prorogandi obligationem; quod quid videatur non solum attendi religiosum seruitium, sed etiam necessitatis alieuius remedium, quod semper habet eandem opportunitatem. Quapropter Medina t. 2. q. 88. ar. 4. ad 4. Ledesma t. 2. summa tr. 10. c. 3. dub. 1. & multis relatis. Garcia de beneficiis 3. part. c. 1. n. 171. sentiunt in votis realibus obligationem in sequentem diem semper prorogari; credo tamen sic praesumi, dum aliter non constat, constaret autem si in honorem Dei Genetricis promissa esset elemosyna danda singulis Sabbatis, vel in eius festiuitatibus, non enim ad sequentes dies transiret, sed eodem modo iudicandum esset de tali elemosyna, ac de ieiunio, tunc promisso. Huc vsque Castrus Palaus. Et iuxta superius dicta interpretanda & intelligenda sunt ea, quae docui in 3. part. tr. 5. resol. 24.

RESOL. XV.

An vouens omnibus circumstantiis atensis, dubius mortalis. Tom. V. III.

uens, an votum emissum sit inuitu temporis, reneatur adimplere, v. g. votum quod ieiunaturum, vel Missam auditurum certa die pro animabus Purgatorij; atque a Deo, eo die impeditus fuit, an reneatur altero die ieiunare, Missam audire, Communionem facere, &c? Ex part. 3. tract. 5. & Misc. 1. Ref. 267.

§. 1. **H**ae quaestio est satis practicabilis, v. g. vouit quis certa die ieiunaturum pro animabus Purgatorij, atque eo die impeditus fuit, an reneatur altero die ieiunare? Respondent aliqui negatiue, si vouendi intentio fuit cum dependentia à tali die peculiarem rationem, scilicet autem fuit simpliciter propter ieiunium, & deinde speciatim tali die. Difficultas verò est, quando vouens dubitat, an emisit votum cum hac, vel illa intentione, & in tali casu teneri ad votum putat Azorium tom. 1. lib. 1. c. 15. q. 2. quem sequitur Sanchez in summa tom. 1. lib. 4. cap. 14. n. 31. & rationem adducit, eo quod obligatio voti sit, & sic votum est in possessione.

2. Sed mihi contraria sententia placet, quam tunc tenentur Caietanus in 2. 2. q. 88. ar. 2. in fine, & nouissimè Paulus Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 1. c. 2. n. 3. nam votum in dubio strictè interpretandum est.

3. Ad argumentum verò Sanchez responderetur, quod licet ita vouens sit certus, se, v. g. ieiunium, vel Missam vouisse tali die, dubius tamen est, an absolute, seu independentè à tali die ieiunium, vel Missam vouere intendit. Ergo in tali dubio pro libertate ipsius vouentis praesumenda est.

RESOL. XIV.

An qui vouit se aliquid facturum, si alius sibi consuluerit, reneatur ad votum si imprudenter is, qui consulitur, rem promissam consulat?

Sed quid est dicendum in sequenti casu, an facias contra votum de Religione sumenda sub conditione paterni consensus, si de facto proceus precibus & rationibus, ne consentiat?

Et quid si per vim & fraudem consensus impediretur? Idem est, si votum sub alterius consilio esset emissum? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 4.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Sanchez in summa, to. 1. lib. 4. cap. 23. num. 56. & post illum Fagundez in Decal. tom. 1. Praecept. 2. lib. 2. cap. 30. num. 18. vbi sic ait: [Denique, si veritate sincere narrata, ille contrarium consuluit, siue prudenter, siue imprudenter, & ex ignorantia consuluerit, liber manet vouens à voti obligatione, quia defecit conditio. Et è contrario, si imprudenter rem promissam consuluerit, manet obligatus voto: quia ille non se obligauit ad alterius consilium sequendum in eo casu, quod esset conforme prudentiae; sed ad id, quod ipse consuluerit, qualitercumque consuluerit; nec se obligauit ad aliud, nisi ad huius consilium petendum, & sequendum: & quamuis semel praestitum, illud postea reuocet, nihil proderit: quia de primo consilio ea conditio intelligitur: sicut conditio, si alter voluerit, intelligitur de prima voluntate, vt supra diximus.] Ita ille. Sed hanc sententiam putat Trullench in Dec. 1. 1. lib. 2. c. 2. dub. 17. n. 27. tenendam esse, quando constat de intentione vouentis: nam, si non constat, existimat, virtualiter tantum se obligare ad sequendum consilium, si prudenter datum sit; scilicet autem mimimè.

2. Sed, quid dicendum, an facias contra votum de Religione assumenda sub conditione paterni consensus, si de facto proceus precibus & rationibus, ne consentiat? Respondet, contra votum non esse: quia haec consensus paternum absolute non impediunt; siquidem illud liberum ad consentiendum relinquunt. Esset autem

Sup. contem. to in septem primis lin. huius textus in Ref. praeterita lege à medio §. 2. vers. in votis autem. & alias ref. eius nor.

Et pro difficultate contra tenra à lin. 8 huius textus infra ex ref. 18. lege §. Ex his. & alios §§. eius notationem & §. vt. dicitur ref. &c.

Sup. hoc te. ge infra do. crinam ref. 34. & 35. fig. anter in hoc medium & finem, §. 2. quamuis non dicatur plene sup. hoc.